

EDINOST

Glasiilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

sv. edinstvo je moč

»EDINOST« izhaja 3krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporavništvu in v tržakah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Oporavništvo, via Terranova, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terranova« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Volitve so pred vratmi!

Dne 30. t. m. se začne volitve v mestno zbornico tržaško. One gotovo niso manj znamenite, nego za državni zbor, zato opozorjamo uže sedaj naše pristanike, Slovence in Italijane avstrijskih čutov, da se uže sedaj varujejo pred zvitimi spletkami in zlobnimi manevri, katere jim bodo nasproti stavili sovražniki vsega, kar po Avstrijskem diši.

Dobro smo videli, kake barve so ti naši zagrizli nasprotniki, o priliki zadnjih volitev, ko so vse žile napeli, da vrinejo okoličanskim volilcem poslanca svoje barve, nesrečnega Mauronerja, ki je kakor vemo, naredil pravi »fiasko«, tak, da se ne bode menda upal pokazati več kot okoličanski kandidat v državni zbor. Videli smo tedaj veliko navdušenost okoličanov in volilcev v četrtem mestnem razredu, zategadelj upamo, da tudi sedaj se ne bode drugače godilo, tem bolj, ko je sedaj volilno pravico dobilo tudi onih 380 konsortov. Gotovo so za nas volitve v mestno zbornico mnogo znamenitejše, nego one v državni zbor, ker od tehje odvisno izpolnjenje naših pravic v šolah in uradih, od magistrata odvisnih. Zato ne smemo dati nasprotnikom do sebe, ampak jih po pravnej poti zavrniti.

Cikorjaše obhaja tudi menda kurja polt, ko so skusili, kaj se pravi okoličane, zveste cesarske hiši, dražiti in jih za se za denar pridobivati. Oni niso več starodavni v temoti čimeči okoličani, ampak razvideli so, kam jih njih neprijatelji z svojimi

spletkami tirajo. Zato se mi lahko z gotovostjo na nje opiramo ter na njih složnost štejemo.

Concordia, slabega spomina, morda v tej priliki znovič najme svojih žganjarjev in pijancev, da bodo po krčmah slepe miši lovili in morda kakega nesvestega okoličana na led speljé, ali one moči (čeprav je bila jako majhna), kakor v zadnjih volitvah, ne pridobé si več. Mnogo je sedaj lulike mej okoličanskimi in mestnimi svetovalci v mestnem zboru in dolžnost, sveta dolžnost kliče vse zavedajoče se volilce, da svoj glas oddajo kandidatom svojega prepričanja in vere.

Okoličani in meščani, volilci, ki ste dosedaj zastopani bili po svetovalcu vam nasprotnem, glejte, da ga odpravite in na njegovo mesto postavite moža, kateremu je vaš prid in vaša blagost na srcu in ne klečeplazenje pred mestnimi progresisti!

Zagrizla Šalobarda, laška pokveka, ki je o priliki zadnjih volitev toliko povzdigovala in branila svojega Mauronerčka ter bila gotova, da bode slovesno izvoljen ta njen maziljenec, v imenu Concordie, (revica zelo se je zmotila!) — odvrča ga sedaj in odmeče še ona, zvesta njegova prijateljica in varovalka, ter pravi, da bi g. Mauroner ne smel več biti izvoljen mej mestne svetovalce, češ, ona in vsi njeni pristaši hočejo imeti v mestnej zbornici le može tutti di un pezzo!

Gotovo primerja g. Mauronerja sebi, ker kdor jo kupi — namreč papirnato Šalobardo — vkupi vso,

tutta di un pezzo za štiri krajcarje, da bere oslarije njenih pisarjev.

Temu njenemu »svetemu« srdcu daje pa povod to, da je o priliki zadnjih volitev Mauroner trdil, da je njemu naklonjen večji del okolice, o čem se je tudi jako motil. Liberalci so tedaj, kakor znano, strašansko dosti denarja strani vrgli, plačujoč volilcem za vino, pivo in žganje; tega jim je sedaj zelo žal in v tej jezi so se spravili na svojega prejšnjega ljubljence, za katerega so toliko potrosili, ter ga nočejo več mej svoje vrste. Ker ga uže oni za nič smatrajo in se je celo njim zameril, še mnogo več ga moramo mi zametovati iz tega povoda, ker se je on nam povsem nasprotnega mišljenja skazal.

Pozor tedaj, volilci v mestu iz okolici, k malu bodete poklicani voliti si zastopnika v mestni zbor; dobro morate torej gledati, komu daste svoj glas in ne poslušajte vsakega rovaša, ki vam pride pred oči s kakim nasvetom, držite se društva »Edinosti«, ki vam kandidate nasvetuje. (Dalje).

Govor poslanca Riegerja

v 8. seji državnega zbora.

Nek drug program, katerega je visoka zbornica prav te dni spoznala, zahteva ločitev Galicije, Dalmacije in Bukovine od države. Gospoda moja, vsaj vendar ne mislite Bukovine Rumuncem in Galicije Rusom pokloniti? (Posl. Flegl: Posebno stališče!) Nadejam se, da ste še tolikanj Avstrijci, da tega ne želite; potem pa sami priznate, da Galiciji drugega ne kaže,

nego federativna razmera (prav res! na desni). Glejte, gospoda, kaj takega nam vendar še ni na misel prišlo in tako daleč naš federalizem ne sega, pa tudi oni Poljakov ne. Toraj Vas vprašam, kdo je po tem takim res federalist? (Živahna pohvala in ploskanje na desni).

Očitajte nam dalje, da govorimo o českem državnem pravu: o tem sem svojo misel uže izrekel. Ali čujte, gospoda! Prav te dni smo dobili jako zanimiv recept, po katerem naj bi Avstrija prišla v državnopravno razmerje z Nemčijo. Kaj pa je to, gospoda moja? Mi vsi, kolikor nas je, smo za to, da živimo z Nemci v narodno-pravnih in prijaznih razmerah, kajti to nam je poročstvo miru. Za notranje državno, državnopravno razmerje pa, na podlagi katerega bi Avstrija postala del nemškega cesarstva... (Živahen ugovor in Oh! na levi — Prav res! na desni) Prosim, gospoda moja, kaj pa se umeje pod državnopravno zvezo? V vsakem državnopravnem razmerju mora biti nekdo gospodar; ali si morda mislite tako državnopravno razmerje, kder naj bi se avstrijski cesar s pruskim kraljem vrstil. (Poslanec Flegl: Zveza na državnej pogodbi!) No, če tega ne, potem pa nameravate Avstrijo spraviti z Nemčijo v tako razmerje, v katerem sta danes z njo Saksonska in Bavarska. (Ugovor in posmehovanje na levi!) Kolikor sem jaz jurist, (Poslanec Pernerstorfer: Pa slak!) pač si tega ne morem drugače razložiti; vi morate skovati popolnoma nove državnopravne teorije in jih uvesti na univerze, sicer mi to ne gre v glavo. Kde pa so tisti državni doktorji? (Veselosť na desni). To kar sem rekel, vendar je državnopravni nazor, ki ima vso drugo daljavo, nego pa so naši napori.

Govorili ste, gospoda moja, o ustavo-

PODLISTEK.

Sveti Just.

Zgodovinska črtica o življenju sv. Justa in o početku tržaške stolnice Njemu na čast posvečene.

V spomin petstoletnice njenega obstoja. (Konec).

Čemurse človek čudi, to je, da so ti stebri toliko versto let ostali, vzletli pa, da še obstoje oni mozaiki na sedaj stranskem altarju, ki predstavlja Božjo Mater sedečo na prestolu in dva angela, sv. Mihaela na eni, in sv. Gabrijela na drugi strani. Druge priprave, ki so bile okolo altarja, ki je stal na samem pod baldahinom, se več ne vidijo.

Ta cerkev je bila posvečena Mariji Devici in se zvala basilika sv. Marije. Malo strani od cerkve je stal baptisterij (krstni prostor) ter bil združen z cerkvenimi prostori s pokritim podom. V tej kapelici, ki se je potem preuredila, se vidi šest voglat prestor za vodo, v grški mramor vdolben z notranjimi in zunanji stopnicami preskrben; tukaj so se starodavni kristijani krstili na potapljaški način, kar je bilo v šegi menda do petnajstega stoletja, kar nam kaže posoda, ki se v isti kapelici nahaja in ki je delo tistega veka. V tej kapelici je tudi vodnjak, v kojem se je zajemala voda ter dovažala v vdolbeni prostor. Tukaj je tudi pokopan baron Rossetti, tržaški namestnik, kder mu je postavljen spomenik. Od te cerkve ostaje še samo ladija pred altarjem sv. R. Telesa; drugo zidovje se je porušilo.

Cerkev bila je škofijska; ali škofa Trst ni imel dol. 524, ko je v dobil prvega svojega pastirja Frugijer-a; kmalu po ustanovitvi te cerkve so sledili strašni časi, ko je »šiba

božja«, grozni Atila razdel Oglej in so pridri od severja drugi divji narodi ter poplavlili rimske dežele. Še le Teodorik veliki je ustanovil mir; ali tudi ta je začel proti kencu svojega življenja divjati proti kristijanom, katere je poprej ljubil.

Belizar, slavni bizantinski vojskovodja vzel je, ko je vstala vojna mej Carigradom in Rimom, Gotskim narodom, ki je tedaj skoraj vso Italijo v lasti imel, Trst Gotom in pol bizantiskim cesarstvom jelo je tukajšnje mesto cvesti; cerkve so se množile in bogatejše oskrbovale.

Tedanji prvi škof tržaški sezidal je vspored s prejšnjo baziliko sv. Marije, cerkev na čast svetnikoma Justu in Sacerbu (Servolu), pokroviteljema Trsta.

V starih časih je bila navada, postavljati telesa sv. mučnikov v podzemeljske kapelice, kojim so rekli kripte in ki so bile navadno pod velikim altarjem. Ker pa cerkev sv. Marije ni imela enake kripte, sezidali so zategadelj novo cerkev na strani prejšnje, ki pa je bila krajša in v bizantinskem slogu zidana, v podobi križa z naploskano kupulo; imela je tri ladije, eno širšo in večjo, druge dve pa manjši. Nad altarjem je bil na boku mozaik predstavljajoč Božjega Sina, v rokah držeč knjigo življenja in na straneh sveta mučenika Just in Sacerb z mučeniškimi palmami v rokah. Zadnja stran altarja, kder se hrani orodje, koje se je rabilo za mučenje sv. Justa, pokrita je z mramornato ploščo, na kojoj je narejen golob, pihoč iz male posode, simbol katerega so se posluževali stari kristijani, da se niso izdali starim poganom.

Altar sv. Justa, kakoršen je sedaj, napravili so leta 1857 v zabvalo za rešitev nadvojvode Ferdinanda Maksimilijana, po- znejšega meksikanskega cesarja, iz velike nevarnosti.

Cerkev sv. Justa je bila združena z cerkvijo Matere Božje z nekim hojnikom.

Preostaje od te cerkve malo več: svetnikov grob itd. Prvi stolp se je sezidal nad atrijem cerkve M. B. l. 1300, kateri je pa potem bil razširjen in vzdignjen ter se je slednjič iz njega naredil sedanjí štirivoglasi stolp.

Cerkev Matere Božje je tedaj bila prestolnica tržaških škofov, ki so imeli svoje stanovanje poleg nje, mej gradom in cerkvijo. Njih škofja je daleč segala, ker spadala je k njej vsa dežela od Mil in Umaga, segala je v srednjo Istro do Učke ter čez ves Kras. Škofje so se izbirali izmej oglejskih in videmskih kanonikov ter bili od raznih vladarjev bogato z deželami, prebendami in naslovi obdaru- rovani: podložni so jim morali desetino plačevati — bili so namreč tako mogočni, da je prišel čas, ko so se za to stolico trgali ter so tem početjem jeli celo mej ljudstvom nemira vzbujati.

Izmej pobožnih bratovščin naj ome- nimo le bratovščino sv. R. Telesa, ki je k očičenju božjega hrama dosti pripomogla ter leta 1826 na svoje stroške napravila lep altar sv. R. Telesa. Vstanovljena je bila l. 1213.

Škofu Rudolфу Pedrazzoni iz Kre- mone gre čast, da je obistinol plan zdru- žiti obe cerkvi v jedno samo. Delo se je začelo l. 1312, ali altar in vso cerkev je posvetil stoprv l. 1385 škof Henrik pl. Wildenstein, kakor smo v začetku omenili. V tem času so pridrli in v svojo last spravi- li Trst pohlepni Veneti in mesto ter stolnico pokradli in poškodovali.

Začetkoma se je združena cerkev ime- novala sv. Justa in Matere Božje. Škofov- ski altar in stoli za kapitol so se naredili v srednji ladiji: altar je stal na sredi in na straneh so bile postavljene leče za branje evangeljev in kor, sredi kojega je bil drug altar: vse vkup je bilo ograjeno kakor i dandanes. O glje, katere so sedaj, in kor so popolnoma nove, dar raznih

pobožnih in radodarnih tržaških kristlja- nov in mestnega magistrata. Na stenah okolo altarja visi pet velikih slik, delo slikarja Panca; strop nad velikim oltarjem je bil nekdanj kritt z dragocenim lesom.

Naravno, da cerkev v novej podobi ni simetrična, ker narejena je iz dveh ne enakih cerkvi, od kojih vsake se je por- drel en zid ter na sredi naredila obširna ladija. Tudi zunanja podoba cerkve žali oko, ker ni narejena po simetričnih navo- dih umetnosti.

Znamenito je pa in spomina vredno velikansko okno, v gotičnem slogu, nare- jeno na pročelju cerkve. Nad velikimi vratmi, ki so narejena iz nekega spominka rimske rodovine Barbis, čita se napis, ki spominja leto 1813, ko so bili Francozi v gradu od Avstrijcev obsedani in k-ko so krogle iz topov predrle zid in poškodo- vale stolno cerkev; od spodaj, na desno, stoji v zid vtisnem spomenek papeža Pija II, ki je l. 1447 bil imenovan tržaškim škofom ter se zval poprej Enea Silvio Piccolomini, domačinec iz Siene. Na pročelju so tudi postavljena tri bronena nad- sprsa, ki predstavljajo imenovanega Pija, Andreja Repič-a (Rapicello) in Rinalda Scarlighio (Skarljč-a) iz Tržiča.

Drugi nagrobni spomeniki, ki so v pročelju vzdani, so kosci, ki so poprej bili v cerkvenem tlaku ter so se, ko se je nov tlak naredil, od tam sem prenesli in vzdali.

Pred cerkvijo počva tudi Fouché, francoski minister Napoleona I. Zvonik je tudi jako znamenit; sezidan pred dvorom cerkve Matere Božje, bil je potem obzidan z močnejšim zidovjem (1337—1343). Zidal se je z ostanki starega paganskega templja, radi česa je v njem polno raznih starin, stebrov, napisov, basriljevov itd. Mnogo takih starin se je izkopal tudi na prostoru okolo njega in pred cerkvijo. Uže v starodavnih časih so bili v njem

vóverní. Gospoda, meni se zdi da se je veter v novjšem času presukal; kajti tista gospoda, ki se je poprej imenovala ustavóverno, znebila se je že zdavnej tega imena. Mislim, da je to storila iz tega vzroka, ker jim je ustava sedaj nekoliko neprilíčna, (Radosť na desni), mnogo bolj neprilíčna, nego nam. Resnica je, da smo v poslednjem dobi mi bili tisti, ki smo morali ustavo braniti pred Vašimi napadi (Dobro! dobro! na desni). Mi smo morali pred Vami braniti tiste zakone, katere ste Vi sami napravili in katerih bi se sedaj radi znebili!

Mislite si, kar Vam drago, zagotavljam pa Vas lahko, da Vam ne pripoznavamo nikake prednosti, kar se tiče varstva države, njene mogočnosti, njene enotnosti in posebno pa njene neodvisnosti in suverenitete (Živahna pohvala na desni).

Kar se pa tiče zvestobe in natančnosti Najvišjé dinastije (Posl. Richter: Moskva! Napoleon!) je to zopet točka, v kateri smo Vam popolnoma kos (Živahna odobrava in plosk na desni).

Tega ne vpijem skozi okno, češ, da povem nekaj lojalnega. «Ne, o tem sem prepričan, ter sem v krogu svojih političnih prijateljev dostikrat izrekel misel, da je za mojo narodnost najboljši porok obstanek in jednota Avstrije. (Živahna pohvala na desni).

Kar se pa ustavóvernosti tiče, prosim, da vendar nekoliko pomislite, da se še dobro spominjamo, kako so prav ustavóverci sami o svojem času z ustavo delali. Saj še nismo pozabili, na kakošen način ste uvedli direktne volitve za parlament (čujtel na desni) in da so se tedaj nele na desni, temveč tudi na levi jako veljavni glasovi oglašali, ki so dvomili, da bi bila taka sprememba ustave pravična, in da se kraljeva česka še dandanes ni odpovedala svoji direktni volilni pravici v državni zbor, da še več! Ni še bilo vlade, ki bi si bila upala tak predlog v českem deželnem zboru staviti.

Ustavóvernost! Kaj pak da! Mar Vam je zanjo! Centralizacija je pred vsem drugim, za katero se poganjate. In zakaj? Ker mislite, da centralizirana država ne more biti drugačna, nego — nemška! (Tako je! na desni; tako je! na levi). Toda tudi tukaj se lahko zmotite. Gospod poslanec, ki je danes govoril, izrekel se je, da se mu je nemogoče zdelo, da se bo Taafe šest let držal in glej: šest let mu niste mogli do živeti. (Veselo na desni). To je prišlo od tod, ker se človek v gotove nazore zagleda, za vse drugo pa se ne meni. Ako bi bila ta centralizacija, recimo, kaka posoda, o kateri se nadejate, da bo napolnjena samo z nemško vsebino, no, tedaj bi si je že smeli želeli; če pa pomislite,

tri zvonovi; največji je tehtal 8842 funtov, srednji 6666 in manjši 3360. Leta 1420 se je večji zvon razbil in mestni svet je sklenol iz njega drugega viliti. Zvonik je tedaj visoko v zrak kipel, imajoč vrhu sedanjega štirivoglatega stolpa tenak vršac krit z opeko; koncu njega pa kamenito dinjo, (melono) vrhu katere je stala helbarda, tržaški grb. Oni grb in dinja se vidi sedaj na obzidu muzeja nasproti cerkvenega pročelja, kamor je bil postavljen pred nekoliko leti. L. 1422 je tresnilo v zvonik in mu gornji del porušilo, radi česa se je potem znižal.

Pred cerkvijo je nekaj tudi raslo velikansko drevo (menda kutna), koje so Francozi v začetku tega stoletja posekali.

Stranske kapelice bile so pozneje prizidane. Na desno stoji kapelica, posvečena sv. Karolu Boromejskemu, nekaj sv. Katarine Sjenske. Tu je zakopan Don Carlos, španski grof Molina, njegova soproga, Ferdinand tretjerjenec, Marija Terezija Borbonska, soproga Don Carlosa.

Cerkev sv. Justa torej stoji, odkar je v Trstu ustanovljena škofija in odkar je Trst pod mogočnim habsburškim žezlom. Pred malo leti se je praznovala slavnost šeststoletnice združenja Trsta z habsburškimi deželami in sedaj se praznuje petstoletnica obstoja katedralke, ki pa nekoliko uže od starodavnih časov stoji ter nas spominja grozovitih bojov, koje so morali prvi kristjani pretrpeti za vero v Kristusa. Oiskali so jo razni vladarji ter v njej molili; na škofovskem sedežu tržakem je sedelo mnogo mogočnih in slavnih škofov tudi slov. naroda, iz Trsta, Gorice in Kranjske. Leta 1831. je bila pridružena trž. škofiji Podgradska v Istri in tri in štirideset let poprej pičinska škofija, tudi v Istri.

V stolnici se je od leta 1826. sem mnogo popravilo in preuredilo, kakor tlak. orglje, obnovljenje nekaterih zidov, veliki

da bi se vsebina ondi lahko zmešala, ali pa celó vsa drugačna bila, le nemška ne, no potem pa uže nekoliko prijenjate. Mogoče, da še doživimo, da se iz one, (leve) strani jako odločni federalisti in avtonomisti oglašé. Nečem, da bi bil prorok, toda znamenja, ki na to kažejo, pa se že vidijo.

Gospo! moja! Dandanes se vlada za to zasmahuje — kar se je prav danes zopet zgodilo — da ni vresničila svojega programa glede sprave mej narodov. Da gospoda, res je to in prav obžalevanja vredno. Prášam pa Vas, ali jemrda vlada temu vzrok sama, ali ne zadeva velik del te krivde tudi nas?

Gospoda, vi hočete imeti harmonijo in zato nastavite kapelnika. Člani orkestra se pa mej saboj ravšajo in na kapelnika nihče ne gleda, konečno pa mu vendar-le očitajo, da ni harmonije skupaj spravil. (Dobro! in veselost na desni.) To vendar ne more pošteno biti!

In vendar je tako. Vsi, kolikor nas je, merali bi pomisliti, da je naša dolžnost, po svojih močéh za soglasje in sporazumjenje skrbeti. (Dobro! Tako je! na desni). Roko na srce in vprašajmo vest, če smo vsi v tem smislu pošteno postopali, kakor bi bili vlad našega vpliva lahko?

S tem pa nočem morda kazati na se in na svoje prijatelje, s katerimi smosi prizadevali v tem smislu postopati. (Smeh na levi). Ali čital sem v adresi manjšine opazko, da se nam je nasprotna stranka približati skušala in reči moram, da me je mej vsemi točkami ta najbolj iznenadila. To je nekaj čisto novega. Da se kdo drzne trditi, levčurji so se nam hoteli približati, tega nisem verjel, da bi bilo mogoče. (Dobro na desni). Saj je dognana resnica, ki je tudi še danes veljavna, katera stranka je vedno pripravljena roko v spravo polati. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Ogerske delegacije finančni odsek je 30. oktobra brez premembe sprejel proračun državnega finančnega ministerstva, le po čitnino umrlega ministra Hofmana je prečrtal. O isek za zunanje zadeve pa je potrdil troške za osrednje vodstvo in upravo. — V odseku ogerske delegacije 31. oktobra je grof Kalneky odgovoril na razna prasanja. On je določno zagotovil, da v razmerah Avstrijsko Ogorske in Nemčije in v razmerah teh dveh držav do Rusije letos ni nastopila nobena prememba. Minister se sklicuje na prejšnje svoje izjave, da razmere do Nemčije stojé na podlogah, katerih ne morejo premakniti dogodbe. Mi vsi vemo,

mramornati altar, okrogli prostor okolo njega in kupola itd. Mej dragocenostmi katere ima ta cerkev, najlepša je moštranca, koje je podaril francoski kralj Ludvik XVIII.

Nekateri zgodovinarji krivo menijo, da je mesto Trst bilo nekaj ribiška vas. V čemur se gotovo motijo, ker, pomislivši samo, da je v svoji sredi imela tako cerkev, katedralo, z tolikimi umetnimi deli okrašeno, moramo spoznati, da je Trst od nekaj do denšnjega dne bil znamenito mesto, odlikovano in slavno. Naj tu omenimo tudi dveh pripovedk, s katerima si naš narod razlaga starodavnost in znamenitost te stolnice.

Visoki stolp, tako pripoveduje ljudska pravljica, zidali so še ajli (pagani), kateri so nekda bili tako grozoviti ljudje, da je žena pri zidanju v velikej kadi malto donášala in pri tem tudi predla.

Ko so Turki tudi Trst zeli, prodrli so v to cerkev in jo v konjski hlev spremnili, za stebre konje privezavši. Tedaj se je neka plošča v tlaku sama privzdignola in iz nje je vstal sam mrlič grozeč se turškim oskrnjevalcem. Vsi turški konjiki so pri tem strahu zdirjali in še dandanes se nekda vidi kamen z vdolbenim konjskim kopitom iz tistih časov. Konj je namreč nanj stopil in od tedaj se na njem kopito pozna.

Slavna je res in znamenita ta cerkev in mogočen priprošnik je pri Bogu sveti Just, naš patron, h kateremu se v vseh dušnih potrebah zatekajmo s prošnjo, naj nam pomaga v dušnih stiskah, naj nas varuje in brani pred hudobijo, naj odvrača od nas vse nearede in nezdode ter nas priporočuje Večnemu Stvarniku.

Sv. Just, prosí Boga za nas!

s kako gotovostjo Nemčija računa na našo zanesljivost in mi na njeno. Mej nami in Rusijo — pravi minister — razen splošnih mejnarodnih pogodb ni družih; obstoječe dobre razmere so tiste, o katerih je minister lansko leto natančneje govoril. O vshodnjem prasanji je Kalneky rekel: O dejansko izvršenem združenju vshodnje Rumelije z Bolgarsko se ne more govoriti. Bolgarska vojska i prostovoljci so zasedli vshodnjo Rumelijo, ali organsko se ni zdinila. Od vobene strani se ni pripoznal fait accompli in se tudi ne misli pripoznati. Ker je tedaj vsa stvar nerešena, zato se ni našel tudi noben pogoj, da bi se zahtevalo razširjenje družih držav. Status quo ante pomenja povrnitev v prejšnji stan v smislu berlinske pogodbe v nje popolnem bistvu. Srbiji se ni pretilo, da se homo varovali nje interesov, ako bi pred sklepom konference storila korak h kaké okupaciji, ker smo neodvisnost Srbije vedno pripoznavali, spoštovali, in ker ima srbski kralj pravico, vojno ali mir za svojo deželo zaukazati. Mi smo s Srbijo v razmeri, kakor je prijatelj s prijateljem in dobro mislečim sosedom, ki o prilikah dobre svete daj. Mi dajemo take svete, ali na svoboto njegovih sklepov ne zahtevamo odločilnega vpliva. Sveti so bili enaki, kakoršni so se dli. Greciji, katera se je svarila, naj bo zmerna in previdna, ker bi jej vojne postopanje bilo nevarno. Ako bi hotel minister odgovoriti na vprašanje, ali hočemo srbske interese varovati v vseh razmerah, potem bi dal prosto roko vsem mogočim podjetjem in zabredel v odvisnost srbske politike. Mlada država, kakor je Srbija, ki je še v mladostnem razvijanju, to je naravno, ne more vselej poročstva dajati, da se njena politika ne ravna po nagibih, ampak po zrelem preudarku, zato bi taka razmera za velevlasti bila lahko jako kódljiva. Mi smo bili dolžni, Srbiji reči, če začne vojno na lastno roko, da stori to na svojo odgovornost, da je prestop z orožjem v sosednjo deželo prelom miru in razžalitev pogodb. Ali je turška vlada izročila v Belgradu oficijelno izjavo, tega minister ne ve, vendar pa ni dvombe, da Bolgarija spada k Turčiji. Minister se sklicuje na svoje izjave glede shoda v Skiernevicah ter pravi, da je dosledno in ločljivo, da se zdaj povrnemo k pogodbam, ki se smatramo za edino pravo pot. To je bilo uže od začetka stališča treh cesarstev. Pričakovati je, da se zdaj prebivalstvo ne bode upiralo, in upanje imamo, da se velevlastim vlad njihovega moralnega vpliva posreči povrnitev v prejšnje stanje. Minister pa neče trditi, da ne bi se mogla zboljšati vshodnje-rumeljska organska ustava. — Minister dalje pravi, da cení prijateljske razmere z Srbijo. Hvala našej odkritosrčni dobrohotnosti in modrosti srbskega kralja in vlade, vzajemne razmere so take, da je upanje, da naše namene odobri tudi večina srbskega ljudstva. Hvaležni so nam v Belgradu, da se oziramo na srbske interese. Srbski kralj se je opri na podslombo pogodbenega prava. Tudi danes izjavlja srbska vlada, da je za Srbijo boljše status quo ante, nego povečanje srbskega kraljestva. Srbija bi bila popolnoma zadovoljna, da se ustreže berlinske pogodbi. — Grof Kalneky naglašá potrebo spoštovanja pogodb, ker način, po katerem so bile te raztrgane, bi je nenavadno zavržljiv in bi z njegovim posnemanjem moralo priti do anarhije. Kazalo se je tudi na razliko interesov Avstrije in Rusije in minister pravi, da je s temi faktorji treba računati; ta razlika ne izvira iz manjkanja dobre volje, ampak je utrjena v naravnih razmerah, katerih mirna zmaga bode velika naloga vsacega ministra. Zarad mnogih važnih razmer se moramo v obojestranskem interesu prizadevati in želeli, da smo z Rusijo vedno v prav dobrem prijateljstvu. Vsak avstrijski minister bo moral skrbeti, da je v porazumu z Rusijo, nam jako važno in mogočno sosedinjo. Ako se posreči, dati našim razmeram k Rusiji, ki so zdaj jako prijateljske in zaupljive, za vse primerljaje zavarovan in dobro utrjen značaj, bode to za Avatrijo in Rusijo zelo vesel dogodek.

Ogerske delegacije mornaričin odsek je 31. oktobra brez premembe sprejel redni mornaričin proračun, potem ko je baron Sternek dal pomirljiva pojasnila glede razstočih potrebščin; odsek za vojsko pa je

brez premembe sprejel izvenredni vojni proračun.

Hrvatski sabor je sprejel poročilo o računih za leto 1885, kakor tudi konečne račune za leto 1883. Subotić je vlado interpeliral, ali se je uže predložil najvišjemu potrjenju zakon, ki zadeva Srbe.

V Krištofji se je zopet prikazalo nekoliko upornikov, ali uženo se k malu in brez posebnega truda, toliko lažje, ker se bliža zima in je na meji polno trdnjav.

Vnanje dežele.

Črnagora se na tihem pripravlja za vojno, da poseže v boje, ako se na Balkanu uname in razširi upor. Ona ima toliko več vzroka za vojno, ker se zdaj ni urejena nje meja proti Turčiji in je še več krajev, kateri po berlinske pogodbi spadajo pod Črnogoro, v turške oblasti. Turška vlada namreč na skrivnem hujska Albance, da se upirajo ureditvi meje, mejtem ko se turški sultan črnogorskemu poslanecu v Carigradu zelo laska.

O vshodnjem prasanji imamo te le važnije vesti: Iz Niša, tedaj iz srbskega vira, poroča se 30. oktobra oficijelno: Bolgari so povsod zaprli mejo ter se je dal ukaz, naj se ustrell vsak, kdor bi iz Srbije prestopil mejo. Vsed tega se je srbskim vojakom dal ukaz, da brez posebnega ukaza zoper tako počenjanje rabijo orožje. Bolgaraki prostovoljci uže napadajo srbske mejne soseske. To poročilo pa 31. t. m. bolgarska vlada oficijelno prekljuje in pravi, da ni res, da bi mejo bila zaprla in ukazala ustreliti vsacega, kdor bi prišel iz Srbije. Če se tudi Srbija prav nasprotno vede, vendar bolgarske mejne gosposke ne zadržujejo nikogar pri prestopu meje na tistih krajih, kder so carinske postaje. Bolgaraki prostovoljci pa ne morejo napadati srbskih mejnih sosesk, ker mejo stražijo redni vojaki, ne pa prostovoljci. Iz tega se pač zopet vidi, da Srbija išče vojne z Bolgari. — Srbska vlada stega roke po nekaterih krajih bolgarske dežele; ker meja mej Srbijo in Bolgarijo ni natanko določena, priporoča bolgarska vlada, naj bi mejnarodna komisija določila mejo, bolgarska vlada bi pri tem pomirljivo postopala.

Iz Carigrada se poroča, da so poslanci 29. oktobra imeli prvo sejo, v kateri so se pogovarjali o načinu i načelu konference. Srbski poslanec je izročil turškeji vladi odgovor na skupno noto velevlasti. V tem odgovoru obsoja Srbija dogodke v Plovdivu, izreka spoštovanje do berlinske pogodbe in želi, da se k malu zopet napravi status quo ante, kakor se to ujema s pravicami turškega sultana in s potrebo enakotežja na balkanskem poluotoku. Mi bi temu pristavili: Al' je čudo, al' ni čudo, čudo mora biti, da se je Srbija tako naglo začela unemati za pravice turškega sultana, saj jej poprej za te pravice nikoli ni dosti, ni malo ni bilo mar. Srbija igra čudno igro.

Konferenca je menda danes imela prvo redno sejo; imeli je biti uže včeraj, ali turška vlada ni šele imenovali drugega pooblaščenca.

Rumunska vlada je izgnala dvanajst časnikarjev, judov, ker so napadali Rumunijo.

Grkom se bo slabo godilo, ako res začno vojno zoper Turka. Ne najdejo le na meji močne turške vojske, temuč tudi z bojevitimi Albanci v Epiru bodo imeli krvav ples, ker ti uže zahtevajo orožja in streliva, da planejo na Grke.

Napastnik na francoskega ministra Freycinetá noče povedati ni svojega imena, ni oia kod in kaj je. On pravi, da je bil njegov napad premišljen; imel je jezo na ministra, ker mu je škodoval na spoštovanji, časti in premoženji, poznal pa ga osobno ni; več razodene le svojemu odvtniku. Msi se, da je Korzikan.

Angleški poslanec Drummond Wolff je prišel v Egipt; namestni kralj ga je sprejel ter mu zagotovil, da bo krepko podpiral vse mej Angleško in turškim sultanom dogovorjene naredbe.

DOPISI.

Sv. Ivan 29. oktobra 1885. — Druga Edinost! Oskar je cikorka dremala, nisem ti imel kaj poročati o našem mirnem prebivalstvu, ali dopis v zadnji Edinosti mi daje povod, da se oglašim. G. uopisnik le

nekoliko opisuje onega surovega cikorkjaša z lonjerske ceste, ali mi smo čuli, da ko je ta cikorkjaš neke druge Slovence razžalil, dobil je od teh enega »klofa«, da se je lepo po tleh raztresel, in jaz čestitam onej gospodi. Da se bode vsak pošten okoličan lahko ogibal tega človeka, moramo ga opisati, ta je namreč: Tine Zulian detto Kužin, uže precej priletna žival srednje visok, sivih las, oči je pa rudečih, ker se mu alkohol iz njih cedi. Nedolžnega papirja se je tudi zanj nekoliko umazalo. Toraj okoličani, imate ga opisane in ko bode rogovilil o prihodnjih volitvah, lahko se ga izognete.

Ko se je pri sv. Ivanu o zadnjih volitvah popivalo iz novci cikorkje, bilo je okoli litra 8: precej ulov tega društva, na volitve dan pa bi se bili lahko na prste ene roke sešteli, in danes imamo le samo še enega in ta je: Jože Čok, pravimo mu tudi Kovač, on je čiste lonjerske krvi, ali v poštenem Lonjeru uživa malo zaupanja. Ko je ta Jožek dal birmati svojega dečka, pokumil je svojega uže prejšnjega kuma Bokaliča, ministra cikorkje, ki je birmancu uro daroval, ali mislim da zlate ne, ker tako bi moral le kralj cikorkje štrgovati. Ko so pri južini se pogovarjali o procesiji, rekel je brezbožni Bokalič: »Tista procesija je šou v Rizmanja ke so tam prodali vino«.

To je toraj »šantel«, ki svojega birmancu v sv. veri podučuje Toraj volitci, stojte na oprezi v dan volitve, ker Bokalič, Kovač in Kužin so trije Ti pa, draga Edinost, oprostite da te nadlegujem s tem mrčesom in dovolim, ko kda kaj zašumi, da ti objavim, saj si ti edina naša braniteljica. Pikec.

S Krasa 30. oktobra. (Šnopsarije). Uže mnogo smo čitali in slišali o žganjepitju in uverjeni smo do dobra, da žganje in špirit je strup, ki uničuje zdravi kmetijski stan ter ga dušno in telesno razdira. Proti žganju nam je lepe črtice podal »Koledarju« z l. 1886. g. dr. J. Vošnjak. Dobro bi bilo, ako bi naši kmetje čitali oni odstavek in bi se tudi držali ondukaj jim podanih naukov.

Vsi narodi so uže več ali manj jeli spoznavati škodljivost žganih pijač, ki posebno razdirajo tudi kmetijski gmojni stan.

Deželni predsednik koroški je celo sklical enketo, katera se je posvetovala: kako ogromnemu žganjepitju v okoli priti. O tem so slov. listi uže mnogo poročali.

Se celo švicarska zvezna vlada se je bavila v slednjem času mnogo žganjepitjem, a to ni čuda, ako pomislimo, da so jo obupljive in žalostne razmere prisilile do tega. Zato je tudi ona skovala postavbo s katero vlada dobi v roke orožje, s katerim se bode mogla vapošeno postaviti nasproti žganjepitju, a jedro novega zakona pa je vpeljava davka na žganje t. j. obdači se doma izdelano, kakor tudi iz inozemstva pripeljana žganje, kakor tudi žgane vode. Čisti dohodki od tega davka ostanejo kantonom po številu njihovega prebivalstva, vendar morajo kantoni vsaj deset odstotkov od teh dohodkov obrviti v to, da se kolikor možno zabrani razširjanje žganjepitja in njega vzroki ter posledice.

Tudi pri nas na Krasu je žganjepitje zelo vkoreninjeno, kajti znano je da je še celo otroci pijo. V vsakej vasi se nahajajo »šnopsarije«, kder se po ceni prodaja žganje — pardon, ne žganje, ampak — špirit.

Da, dragi čitatelj, ne jezi se, ako ti povem žalostno istino, da v Dutovljah imajo še celo nad vratmi, kder se žganje prodaja, tablo v narodnih barvah z napisom: »Prodaja žganja«. Kaj naj to pomenja? Menda, da bode naš narod rajše žganje pil — ka-li? Pač žalostno, da se žganjepitje v narodnih barvah označuje! Tam imajo cerkev, županstvo in kmetij, bralno društvo še mnogo dela, da tej neumnosti v okoli pridejo.

Potrebno bi bilo tudi pri nas, da bi se na žganjepitje bolj pazilo ter da bi se, kakor na Koroškem, izdala za Primorsko posebna okrožnica zastran žganjepitja. V tej naj bi se ukazalo, kaj in kako naj se glede žganjepitja od strani županov, duhovnikov itd. postopa, kajti ako bode narod v žganjepitju tako napredoval, da se bodo prodajalnicam celo tabla v narodnih barvah postavljala, potem moram prič prirediti besedam kralja Salomona, kateri je rekel: »Grlu ubije več ljudi nego meč«.

Upam, da se uže povsod spoznava, kako z lo škoduje »šnops«, zato naj bi se zrušile svetovne in cerkvene oblasti proti žganjepitju, kajti treba je hitre in korenite pomoči, ker bolezen se je uže globoko zajela. Kosov.

Domače in razne vesti.

Njeg. veličanstvo presvetli cesar podaril je po slednji povodnji pokodovanim Tirolcem zopet 20000 gld.

Presv. cesar je potrdil novoizvoljenega grškega konsula v Trstu, g. Anastazija Barboglis.

Cesarica je 2. t. m. ob poluštirih odpotovala iz Miramare v Gdöšl. kamor je dospela večer ob 7. uri zjutraj. Šla je iz grada Miramare na kolodvor v Grlijan peš; ker je potovala incognito, ni prišla nobena oficijelna oseba poslovit se od nje. Mej lihanjem v Miramare ni zapustila grada in parka, pa je bilo tuči večidel slabo, za izlete neugodno vreme. V nedeljo zjutraj je šel v grad Miramare mil. g. škof Dr. Glavina ter v pričujočnosti presvite Gospe bral sv. mašo v gradskeji kapelici.

Premembo v notarstvu. Minister pravosodja je dovolil, da se premesti notar Rumer iz Kopra v Trst, in notar dr. Nikolaj Del Bello iz Poreča v Koper.

Imenovanje. C. k. finančno vodstvo za Primorsko je imenovalo kontrolorja Antona Fratrik in Rajmunda Schinck za davkarja. Pravnega praktika Julijana Covaz je imenovalo c. k. višje deželno sodišče za Primorsko avskultantom v lastnem okrožju.

Volitve v tržaški mestni zastop, oziroma deželni zbor so razpisane. Volitve se imajo vršiti po teh le določbah glede časa, kraja in postopanja.

1. Za volitve štirih mestnih skupin je določena svetovalnica v drugem nadstropji magistratovega poslopja, in sicer tako, da bo voliti:

a) četrta skupina 30. novembra t. l. od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne; b) tretja skupina 4. decembra t. l. od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne in 5. decembra od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne;

c) druga skupina 9. decembra t. l. od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne; d) prva skupina 11. decembra t. l. od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne; Vsaka teh volilnih skupin ima voliti dvanajst udov v mestni svet.

2. Volitve v okoli se bodo vršile v šestih volilnih okrajih 13. decembra t. l. od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne in se bodo shajali volitci v spodaj omejenih prostorih, in sicer:

a) volitci prvega volilnega okraja v ljudskeji šoli v Skednji; b) volitci drugega volilnega okraja v ljudskeji šoli Villa Revoltella pri Lovcu; c) volitci tretjega volilnega okraja v ljudskeji šoli v Vrdelji; d) volitci četrtega volilnega okraja v ljudskeji šoli v Rojanu; e) volitci petega volilnega okraja v ljudskeji šoli v Trebčah; f) volitci šestega volilnega okraja v ljudskeji šoli v Proseku.

Vsak teh volilnih okrajev bo volil enega zastopnika.

Volitve vsake skupine in vsacega volilnega okraja bo vodila posebna volilna komisija, obstoječa iz enega ude mestnega sveta kakor načelnika in štirih za volitev opravičenih občinskih udov; tej komisiji se pridruži od deželnega namestništva poslani komisar.

Slovenska tridnevna v stolnej cerkvi se je začela v soboto. V petek zvečer se je zvonilo po vseh tržaških cerkvah oznanovaje veliko slovesnost, ki se je imela obhajati drugi dan v spomin petstoletnice obstoja stolne cerkve. Cerkev je bila vsa preprežena damastom in razsvetljena z nebrojnimi lučnicami. Ko si v njo stopil, navdal te je sveti strah in nekako globoko spoštovanje do tega svetega hrama, ki uže petstoleti stoji, ter se v njem zbirajo verniki v združeno molitev.

Petje pri slovesnej maši, kojo je z veliko asistenco bral naš mil. g. škof, bilo je veličastno, vzvišeno ter presunljivo. Pri maši so prisostvovali tudi mestni svetovniki z g. županom. Popoldne ob 4. uri so bile molitve in potem blagoslov, ljudstva je bilo mnogo.

V nedeljo, dan vseh svetnikov, bral je mil. g. pokneženi vrhovni škof goriški dr. Zorn ob 10. uri sv. mašo; po kateri je kakor tudi prejšnji dan, je mil. g. Grasselli škof in partibus govoril homelijo v laškem jeziku. Ljudstva je cerkev bila jako natlačena; petje kakor v soboto, veličastno. Enakega pvskega zbora, kakor je oni pri sv. Justu pod vodstvom pevovodje Roite slavnega komponista, ni daleč na okoli. Popoldne je bil sl. blagoslov.

V ponedeljek, na god cerkvenega patrona sv. Justa imel je mašo mil. g. škof Grasselli, cerkev in ves prostor pred cerkvijo sta bila uže ob 9 uri vsa natlačena mnogobrojnega ljudstva, ki je prišlo, ali mogočnega priprošnika sv. Justa počastiti ali pa zijala prodajat. Po slovesnej sv. maši je govoril kakor druga dva tudi ta dan škof Grasselli pridigo, v kateri je pohvalno omenjal in pozdravil g. Bazzonija, mestnega župana. Glavne točke svete maše so oznanjali topovi na gradu. Pri tej maši je bilo pričujočih mnogo civilnih in vojaških dostojanstvenikov in patriotična društva Unione operala ter veteransko društvo z svojimi zastavami. Orkester in petje je bilo izborna, vzlasti izvrstno in milo so peli otroci posnemajoč tudi težki sopran.

Pred cerkvo je svirala v glavnih točkah sv. maše godba cesarsko himno. Ta veličastna slovesnost je bila res vredna praznika mestnega patrona.

Ko se je končala maša, šlo je veteransko društvo z godbo na čelu in lastno zastavo ter za njimi laško podpor. društvo po ulicah S. Michele, Sanita, Veliki trg, Corso in ulici Caserma pret veliko vojašnico, pred kojo je godba zasvirla tržaško himno »Viva s. Giusto« in cesarsko pesem, potem so se društveniki razšli.

Enake naravne in nedolžne demonstracije so v zadnjem času tu v Trstu pogoste in z njimi kaže ljudstvo, kako srčno je uano cesarskeji vladajočji ronbini in kako nasprotno onim lahonskim mešačem, ki mu hočejo spodkopati vse najbrazje čute sv. kat. vero in v ljubljeneji vladarja. Ljudstvo je to vrsto unetih domoljubov povsod veselo pozdravljalo.

Po sloves. maši se je pel zahvalni Tedeum, s kojim se je slovesnost končala.

Tudi pri tej priliki je Trst jasno pokazal kakega mišljenja in prepričanja; Slovesnosti, ki so se pri tej priliki obhajale, bile so res veličastne in spodbudljive; pridobivale so vsacega vdeleženca in mu segale v srce.

Spomin na nje bo v srcih Tržčanov veden. — Škoda, da se je nas Slovencev skoraj pozabilo, ker pridige, razven v nedeljo zjutraj, bile so vse v laškem jeziku in vendar je naše ljudstvo z vso pobožnostjo in gorečo ljubeznijo do Boga priteklo mnogobrojno k tem slavnostim.

Praznik vseh svetnikov in oni svetega Justa sta bila zelo neprijetna. Prvi dan je deževalo drugi dan pa mrzla burja pihala. Pel je prvi dan pevski zbor rojanski nadgrobniče j. ko ganljivo. Drugi dan je pa »Slovenska Vila«, na domačem pokopališču v Skednji kaj krasno prepevala, kar je popolnoma lepo in posnemanja vredno, da se na tako pobožen način slavi spomin svojih umrlih.

Vsi odborniki, namestniki in poverjeniki političnega društva »Edinosti« kakor tudi predsedniki vseh lokalnih odborov se stem vijudno vabijo k seji v nedeljo 8. novembra t. l. ob 10 uri dopoldne v prostore cel. podpornega društva ulica Molino piccolo št. 1. Na dnevnem redu bodo jako važne zadeve.

Odbor pol. društva »Edinosti«.

Pevska zveza se je ustanovila, k njej se pristopila vsa pevska društva iz okolice in upamo, da se tej zvezi priurijo tudi vsi pevski zbori iz Primorske in Istre, ker le oni pevski zbori, ki so v tej zvezi, smeli se bodo vdeleževati tekmovanja ki se bodo vršile vsako leto.

Predavanje. Vse čitalnične članove in drugo tržaško inteligenco nam je še enkrat opozoriti, da bode prihodnjo soboto 7. t. m. ob 8 in pol zvečer v čitalnični dvorani govor gosp. L. Žvaba o nekdanjem »Slavjanskem društvu« tržaškem, ki bode jako zanimljiv zaradi svoje različne zgodovinske stvarine n. pr. o slovenskih in ilirskih šolah, o banu Jelačiću, o književnem delovanju slovenskem in hrvaško-srbskem 1849. in 1850 l. v Trstu itd. Ker sme k temu predavanju vsak čitalnični družnik brez posebnega vabila uvesti seboj izobraženih gostov, upamo, da se v soboto zvečer zbere prav mnogo slovenskih izobražencev tržaških v čitalnici.

Novi župnik Skedenjski. Od prijateljske strani prešli smo to le poročilo: Zadnja številka »Edinosti« piše o g. Kavalic-u in mu dela krivico pisoc o človeku, katerega sama pravi, da ga še ne pozna. Gospod Kavalic je uže tretje leto duh. pomočnik pri sv. Jakobu, poprej pa skorajeno leto je bil v Plavjah pri Žavljah in od kar je duhoven (1877.) v Kopru koradni vikar stolne cerkve in upravitelj kapelanije »del Crocifisso in Ponte«, samih Slovencev, katerih vseh se svojo dobrotljivostjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo proti svojim faranom si je pridobil je bilo in je še sedaj v Kopru v blagem spominu, kako se je proti kapitolu boril za slovenščino.

On ni samo Istran, temuč pravi isterski Slovenec. rojen v sv. Antonu pri Kopru. Gimnazijalne šole je v Kopru svršil kakor odličan dijak in spada v broj onih, kateri niso nikoli svoj meterinski jezik pozabili. Vse njegove pridige v semenici v Gorici, bile so pisane v lepem slovenskem jeziku, tako da so se vsi goriški Slovenci vselej njemu čudili in se z njim delili.

Ravno tako sedaj v Trstu, on je bil dostojni naslednik g. Omersa, kakor bo tudi g. P. Martelanca v Skednji, kateri je bil tudi ravno tako mlad iz Trsta premiščen na to farno, in se sedaj sam vesel, da za njim pride na njegovo mesto sicer mlad duhoven ali pobožni, uzo in učen župnik, vrli govornik in marljiv spovednik, tudi muzikalno omikan; in ob čast delat temu mestu; kmalu se bodo o tem prepričali vsi, kateri ga še ne poznajo. Največ je g. Kavalic-u pomagal da postane župnik v Skednji Orfanotrofom sv. Jožefa, v katerem je on kateket, in molitve onih nedolžnih dekle, katere se mu s tem hvaležne skazujejo. On bo gotovo pravi dušni pastir, vsem pravičen; njegovo delovanje bo neutrudljivo na crkvenem polju in bo doseglo občno priznanje in bode z milostjo božjo tudi uspešno. Dakle veselite se Skedenjci on vam bo oče, brat, prijatelj.

telj, on bo delal Bogu v čast, in vašo blagost!

Tramway na par Trst-Barkovlje-Miramare. C. k. trgovinsko ministerstvo je dovolilo inženirju Pavlu Palese v Trstu, da sme pričeti tehniška predhodnja dela za tramway na par od Trsta skoz Barkovlje v Miramare pod tem pogojem, da črta ne bo držala po zemljišču nove luke.

Državni poslanec dr. Šuklje se je po-lanstvu odpovedal, ob enem pa izdal oklice na volitve dolenskih mest, da ga zopet počesté z novo volitvijo.

Tržaške novosti:

Štrajh kočijažev. V priliki potovanja na pokopališče sv. Ane je zapovedal magistrat vsem kočijažem, da ne smejo po istej poti vrziti ljudi tja in sem, ampak da morajo tja voziti po cesti, ki drži od sv. Jakoba k sv. Ani, sem pa, da morajo voziti po zdoljnej poleg morja. To je storil radi tega, ker je prva cesta jako ozka ter so se na njej druga leta zgodile mnoge nesreče; ni pa določil večje tarife, čeprav je druga cesta dosti daljša. Zato so v nedeljo, v tem ko je bil gost dež, vsi doma ostali, dokler in policijski komisar zaukazal, predsedniku kočijaškega društva, da morajo vozniki priti na trge kar so tudi storili. Zopet nepremišljen ukaz, ki koršnih mestni magistrat v zadnjem času preveč izdaje, vzlasti glade okoličanov.

Umor. Vstrelil se je v nedeljo zgodaj nek Ljudevit Peršič na tratinu poleg nove barkovijanske ceste za kolodvorom. Zjutraj so ga našli ljude, ki so v mesto hošli in kmalu potem oinesel ga Zimolo v kapelo k sv. Justu. Uzrok? Pomankanje vesti in vere.

Potovanje na pokopališče. Malo ljudstva je obiskalo prva dva pokopališča nekaj radi velice, a dežja, ki je oba praznika vedno lil, nekaj pa zato, ker se je v mestu obhajala slovesna tridnevna. Več ga je pa tja poromalo večer ko tukaj v Trstu obhajamo spomin mrtvih in mnogo, vsaj iz boljnih stanov, dohaja ga v tednu — V neueljo popoldne so šli na pokopališče rojanski pevci, kder so na grobu pred kratkim umrlega A. Boleta zapeli nagrobnično pri vsem dežju, kije neprestano lil; potem so se vrnoli lepo pojoč po cesti zunaj mesta.

Dež je zopet dosti škode učinol v Rojanu kder je zopet poplaval cesto in zamahal potok, nanošvši mnogo materijala v njegovo strugo. Nam se zdi, da oni potok ima premalo pada in zategadelj toliko škode prouzrača; največ pa trgovcu g. Karžu poleg onokov ki se je tudi v nedeljo ponoči komaj obvaroval silne vode.

Tehniki, ki so dovršili inženirske ali študje za zgradbe ladij, sprejemajo se pri ces. kr. mornarici za eleve v ladjedelno službo. Skazati se morajo, da imajo oba državna izpita. Prošnja naj vložé do 1. januarja 1886 pri c. kr. vojnem ministerstvu (pomorski oddelek).

Desetkeberska družba v Trstu. Nabiranje denara te družba za nar. dom prevzel je mesto dosedanjega nabiralca g. L. Žvaba, g. J. Bunc uč telj v Trstu.

Na Urvašico so zadnje dni prišla naročila iz Petersburga, Moskve, Pariza in Londona. To dela čast slovenskemu narodu.

Vabilo na zabavo Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici. Gosposje društveniki se uljudno vabijo k domači zabavi, ki bo v nedeljo 8. novembra ob 7. uri zvečer s petjem, govorom — o slovenskih društvih v Gorici — in srečkanjem v prilični dvorani gostilne Marzini jeve, ki je za take slučaj v sled pogube društvu prepuščena. Vhod skoz vežo čez glavne stopnice ali pa skoz obednico.

Pri tej priliki se gg. društvenikom nanaanja, da od 1. novembra naprej bo imelo društvo svoje prostore v že omenjeni Marzinijevi hiši v Tržanih ulicah (Via Mercato) h. št. 12.

V Gorici, 30. oktobra 1885. Oibor.

Vihar na labradorskem obrežju. kije trajal mej 12. in 15. oktobrom, razbu je 7 velikih ladij in potopil na desedestibiskih bark; nad 300 ljudi je utonilo.

Troba na obrežju Orisa v Indiji je zadnje dni napravila grozno škoto in nesrečo; nad 400 šurjaških milj z friž-m obdelane zemlje je z morjem zalila. Vsa žetev in vse soseske so popolnoma uničene; 700 vasi je popolnoma posutih in skoraj vsi ljudje so zgubili živeneje.

Dunajska Borsa dne 3. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	82 gld 40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	82 • 85 •
Zlata renta	109 • 30 •
5% avst. renta	99 • 80 •
Delnice narodne banke	865 • — •
Kreditne delnice	284 • 30 •
London 10 lir sterlin	125 • 10 •
Napoleon	9 • — •
C. kr. cekini	5 • 9350 •
Kr. državnih mark	61 • 93 •

